

Unitat **2**

Iniciació a la història del disseny modern

Les diferents especialitats que configuren el disseny actual han nascut i crescut en el transcurs del temps. A l'època de l'imperi romà ja es plantejaven problemes de forma i comunicació que anaven més enllà del simple gaudi estètic. Així, no és exagerat pensar, per exemple, que les formes codificades i repetides fins a la sacietat dels temples i de l'estatuària grecoromana obeïen a una finalitat essencialment propagandística, teoria que cobra sentit en el marc d'un imperi poderós que volia imposar la seva llengua, religió i cultura tots els pobles conquerits.

L'obra de l'artista era força funcional i la seva consideració expressiva quedava en un segon terme. Les escultures eren encarregades per situar-se en llocs estratègics per comunicar un missatge concret.

*Fragments extrets de: **Què és el disseny?**, Isabel Campí*

De la història del disseny ens interessarà valorar, sobretot la relació del disseny amb la societat. Per això de cada moment històric haurem de tenir clars els aspectes que tot seguit es determinen i que no es poden deslligar dels canvis i de l'evolució del disseny:

- Innovació científico-tecnològica.
- Canvis en els sistemes de producció.
- Canvis en l'organització i en els costums socials.
- Pensament de l'època.
- Canvis estètics dins del camp de l'art.
- Canvis territorials, en l'àmbit de la comunicació i en el comerç.

Índex de la unitat:

1. *Petita història*

- El disseny en les societats preindustrials
- La Revolució Industrial i el seu impacte cultural
- La reforma de les arts decoratives
- L'era dels artefactes i la mecanització de la vida quotidiana
- Cultura i indústria: un dilema per a un nou segle
- L'aportació de l'avantguarda artística
- La Bauhaus i la reforma pedagògica
- El disseny als EUA
- El sistema de la moda moderna
- El disseny als països socialistes

2. *El disseny avui*

- El disseny angloamericà
- El disseny centreeuropeu i nòrdic
- El disseny llatí
- El disseny als països asiàtics
- El disseny als països en via de desenvolupament

3. *El paper del disseny en la societat contemporània*

- Disseny i cultura visual
- El paper del disseny en la societat de consum
- Disseny, tecnologia i cultura
- El futur del disseny en la societat de la informació

4. *Les institucions*

- *Design Council*
- *DDI, Centres de Disseny*
- *ICSID, ICOGRADA, IFI*
- *BEDA*
- *FAD, ADP, CODIG, BCD*
- *Museus*

5. *La formació del dissenyador*

- *Etales en la formació dels dissenyadors*
- *Formació i mercat de treball*

[El contingut dels 5 apartats el trobareu al llibre:
Què és el disseny?, Isabel Campí]

6. El disseny a Catalunya

- *Segle XIX:*
 - *Els inicis*
 - *L'Exposició universal de Barcelona de 1888*
- *Principi segle XX*
 - *El Modernisme*
 - *El naixement del FAD*
 - *El GATCPAC*
- *Segona meitat*
 - *La Guerra Civil, el cartell*
 - *El disseny durant la dictadura*
- *Finals segle XX*
 - *De la transició als Jocs Olímpics*
 - *L'etapa postolímpica*

[El contingut d'aquest punt 6 el trobareu a l'apartat dels recursos bàsics:
Unitat 2: Iniciació a la història del disseny modern: El disseny a Catalunya]

1. Petita història

Encara que el disseny sembla una professió molt moderna, en realitat ho és menys del que la gent es pensa. Cal reconèixer, però, que el seu desenvolupament i la seva implantació s'han produït d'una manera lenta i fragmentada, històricament ha trigat molt a consolidar-se, i això fa que la societat hagi pres consciència molt tard de la seva rellevància.

El contingut d'aquest apartat el trobareu al llibre *Què és el disseny?*, dins del capítol que porta per títol: **Petita història**

Petita història

El disseny en les societats preindustrials
La Revolució Industrial i el seu impacte cultural
La reforma de les arts decoratives
L'era dels artefactes i la mecanització de la vida quotidiana
Cultura i indústria: un dilema per a un nou segle
L'aportació de l'avantguarda artística
La Bauhaus i la reforma pedagògica
El disseny als EUA
El sistema de la moda moderna
El disseny als països socialistes

2. El disseny avui

Malgrat que la paraula disseny no existeix en molt idiomes, avui el terme *desing* és comprès arreu del món. Si bé és cert que cada país l'utilitza amb matisos diferents segons la seva llengua i cultura, no es pot negar que ens trobem davant un fenomen universal que es construeix dia a dia.

El contingut d'aquest apartat el trobareu al llibre *Què és el disseny?*, dins del capítol que porta per títol: **El disseny avui**

El disseny avui

El disseny angloamericà
El disseny centreeuropeu i nòrdic
El disseny llatí
El disseny als països asiàtics
El disseny als països en via de desenvolupament

3. El paper del disseny en la societat contemporània

Des de que Morris va posar sobre la taula el dilema del compromís del creador en el marc de la civilització industrial, els dissenyadors no han deixat de preguntar-se quin és el paper de la seva activitat en la societat contemporània.

El contingut d'aquest apartat el trobareu al llibre *Què és el disseny?*, dins del capítol que porta per títol: **El paper del disseny en la societat contemporània**

El paper del disseny en la societat contemporània

Disseny i cultura visual
El paper del disseny en la societat de consum
Disseny, tecnologia i cultura
El futur del disseny en la societat de la informació

4. Les institucions

Al voltant del disseny s'han generat multitud d'institucions que tenen per finalitat la promoció i difusió d'aquesta disciplina i la defensa dels drets

dels professionals. N'hi ha que operen a escala internacional, d'altres a escala nacional i també no poques que actuen a escala regional o local.

El contingut d'aquest apartat el trobareu al llibre *Què és el disseny?*, dins del capítol que porta per títol: **Les institucions**

Les institucions
Design Council
DDI
Centres de Disseny
ICSID
ICOGRADA
IFI
BEDA
FAD
ADP
CODIG
BCD
Museus

5. La formació del dissenyador

Als dissenyadors se'ls reconeix per la seva voluntat d'intervenció en l'entorn. Són persones que contempen críticament allò que els envolta, ja sigui la indumentària, els objectes, els anuncis, els llibres i revistes, els espais domèstics o de treball, etc, i aspiren a millorar-ho, a canviar-ho o a inventar-ho.

Els dissenyadors tenen interès per saber com funcionen i estan construïdes les coses, i com que n'inventen de noves acostumen a ser individus creatius.

El contingut d'aquest apartat el trobareu al llibre *Què és el disseny?*, dins del capítol que porta per títol: **La formació del dissenyador**

La formació del dissenyador
Etapas en la formació dels dissenyadors
Formació i mercat de treball

6. El disseny a Catalunya

El disseny a Catalunya sempre ha estat una eina de comunicació i relació amb l'entorn important, sobretot des del moment que comença la industrialització del país.

Al voltant dels canvis provocats per la industrialització s'esdevé un renaixement de la consciència nacional. Les exposicions universals, els grans dissenyadors, les institucions que s'han creat al seu voltant.

Veurem com es lliga amb el món en les successives etapes i com subsisteix, en els períodes més foscos, amb una gran creativitat.

Observarem l'evolució des dels seus inicis el segle XIX, passant per la Guerra civil, amb la convulsió que la guerra provoca i la posterior recuperació. Arribarem a les acaballes del segle XX, passant per la transició als Jocs Olímpics i la posterior etapa Postolímpica.

El contingut d'aquest apartat el trobareu a l'apartat dels **recursos bàsics**:
Unitat 2: Iniciació a la història del disseny modern: El disseny a Catalunya

El disseny a Catalunya	
Segle XIX	
	○ <i>Els inicis</i>
	○ <i>L'Exposició universal de Barcelona de 1888</i>
Principi segle XX	
	○ <i>El Modernisme</i>
	○ <i>El naixement del FAD</i>
	○ <i>El GATCPAC</i>
Segona meitat	
	○ <i>La Guerra Civil, el cartell</i>
	○ <i>El disseny durant la dictadura</i>
Finals segle XX	
	○ <i>De la transició als Jocs Olímpics</i>
	○ <i>L'etapa postolímpica</i>